

Ennakkokysymykset

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Milloin tavara luokitellaan jätteeksi ja milloin ei? Esimerkiksi valokuvauksen kehite ja kiinniteliuokset menee varmaan jätteenä? Samoin hiontapölyt ja tuhkat. Mutta entäs jos on sekametalliharkkoja tai rakeita eli kiinteitä metallisia jakeita niin meneekö ne tuotteena vai jätteenä?

- Jätteen määritelmä: jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä.

Jos kyseinen materiaali on lähtömaassaan EEJ ja oletetaan, että EEJ-päätös ei päde muissa maissa (näin olen ymmärtänyt), niin onko materiaalin siirto silloin jätteen kansainvälinen siirto? Mitä papereita tarvitaan jäte-erän mukana kulkemaan, kun on kyse a) kansainvälisestä jätteen siirrosta b) vihreän jätteen siirrosta?

- Syke ei arvioi täyttääkö materiaali EEJ vaatimukset. Syke tarvittaessa arvioi tapauskohtaisesti tarpeen jätesiirtoluvalle.
- Syke katsoo, että tuonti EU:sta ilman jätesiirtomenettelyä on mahdollista, kun jätteeksi luokittelu on päättynyt joko komissiolle notifioidun kansallisen säädöksen perusteella tai viranomaisen tapauskohtaisella päätöksellä.
- Viennissä tulee varmistaa vastaanottavan maan kanta kansalliseen säädökseen tai tapauskohtaiseen päätökseen perustuvaan jätteeksi luokittelun päättymiseen. Jos vastaanottomaa ei hyväksy materiaalin EEJ-päätöstä, niin silloin on kyse jätteen kansainvälisestä siirrosta.
- Jätteestä riippuen noudatetaan joko lupamenettelyä tai vihreän siirron menettelyä.
 - Lupamenettelyssä tehdään hakemus lähtömaan viranomaiselle. Tarvitaan lupa kaikilta jätesiirrosta mukana olevilta mailta.
 - Vihreän siirron menettelyssä kuljetuksen mukana tulee olla Annex VII tiedosto sekä lähettäjän ja vastaanottajan välinen sopimus. 21.5.2026 alkaen vihreän jätteen siirrosta ilmoitettava sähköisesti viranomaisille.

Erilaisten muovien vientiprosessit EU alueelle ja ulkomaille. Milloin jäteperäisiä/sivuvirtoja voi lähettää ulkomaille tuotteina ja milloin ei?

- Valtioneuvoston asetus (270/2024) mekaanisesti kierrätetyn uusiomuoviraaka-aineen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointiperusteista
- Jos jäteperäinen muovimateriaalin jätteeksi luokittelu on lähtömaassa päättynyt asianmukaisella menettelyllä ja vastaanottava maa hyväksyy tämän, niin silloin materiaalia voi lähettää tuotteena.
- Jos lähtömaan tai vastaanottavan maan kannat jätteeksi luokittelun päättymisestä eroavat toisistaan, noudatetaan siirrossa ns. tiukempaa tulkintaa.

Löytyykö jostakin listaus, että mihin maihin on vihreän siirron menettely ja mihin tarvitaan jätteensiirtolupa?

- Varsinaista tällaista listausta ei ole. Jättesiirron luvanvaraisuuden lähtökohtana on millaista jätettä ollaan viemässä.
- Vietäessä vihreää jätettä OECD-maiden ulkopuolelle, tulee kunkin maat rajoitukset varmistaa komission asetuksesta 1418/2007
- Komissio julkaisee uuden päivitetyn luettelon viimeistään 21.11.2026, joka tulee voimaan 21.5.2027.

Erityisesti Diwass-järjestelmän käytännönläheiset vinkit kiinnostavat, eli kuinka uusi järjestelmä tulee vaikuttamaan vihreiden jätteiden siirtoasiakirjakäytäntöihin, mikä muuttuu, voiko ns. vanhoilla annex7 -lomakkeilla toimia vielä kuinka pitkään jne.

- **Ns. vanhoja Annex VII lomakkeita voi käyttää jätesiirotiin, jotka alkavat ennen 21.5.2026.**
- **21.5.2026 alkaen vihreiden jätteiden siirroista on ilmoitettava viranomaisille sähköisesti.**
- **Suomesta lähtevät viennit ilmoitetaan FTFS-järjestelmän kautta.**
- **Sähköinen Annex VII lomake on täytettävä kaksi työpäivää ennen siirron alkamista. Tiettyjä tietoja (jätteen todellinen määrä, kuljettajat, kontin tunnistenumero) voi toimittaa siirron alkaessa.**
- **Hyödyntämislaitoksen on kahden päivän kuluttua jätteen vastaanottamisesta kuitattava jäte vastaanotetuksi täyttämällä Annex VII lomakkeelle asiaa koskevat tiedot.**
- **Hyödyntämislaitoksen on 30 päivän kuluessa hyödyntämistoimien päättymisestä kuitattava jäte hyödynnetyksi täyttämällä Annex VII lomakkeelle asiaa koskevat tiedot.**
- **Komissio antaa viimeistään 21.5.2026 ohjeita miten Annex VII lomaketta täytetään.**

Voiko jätelain säädännön tulkinta poiketa tullilain tulkinnasta jätteiden määritelmän suhteen, ja jos voi niin miten? Eli voiko SYKE luokitella tuotteen jätteeksi mutta Tulli ei, jolloin Tulli ei oleta jäteluvan olevan olemassa?

- Syke vastaa kansainvälisten jätesiertojen osalta jätteen luokittelusta ja siihen liittyvistä kysymyksistä.
- Tulli-ilmoituksen tekijä vastaa, että jätteen luokittelu on tehty oikein. Syke ottaa asiaan kantaa tarvittaessa.
- Kansainvälisen jätesierron on täytettävä EU jätteensiertoasetuksen ja jätelain vaatimukset. Tullin on tarvittaessa pysäytettävä jätteen kansainvälinen sierto, joka ei täytä em. vaatimuksia (jätelaki 117 §).

Kenen vastuulla luvan hakeminen on, kun siirrossa on mukana jätettä lähettävän laitoksen lisäksi jätteen välittäjä?

- Jätesiiirtoilmoituksen tekemisestä vastaa jätteen tuottaja, uusi tuottaja tai luvan saanut kerääjä. Edellisten valtuuttamana ilmoituksen tekijänä voi toimia rekisteröity välittäjä vai kauppias.

Voiko samalla vientiluvalla olla eri käsittelykoodeja esim. R1 ja D10?

- Jätesiirtolupa myönnetään tiettyyn käsittelyprosessiin. Jätesiirtoluvalla siirrettävä jäte ei voi mennä sekä R1 (hyödyntäminen) että D10 (loppukäsittely) käsittelyyn.
- Luvalla voi olla useita käsittelykoodeja, jos jäte menee ensin väliaikaiseen käsittelyyn ja sen jälkeen yhteen tai useampaan jatkokäsittelyyn.
 - Esimerkiksi muovijäte menee lajitteluun (R12), lajitellut jakeet granuloidaan (R3) ja jäljelle jää SRF jätettä, joka menee energiahyödyntämiseen (R1).

Mitä pitää ottaa huomioon näytteiden lähettämisessä ulkomaille ja mitkä ovat sallitut näytekoot/painot.

Uusi JSA, Artikla 4(5):

Jätenäytteen siirrossa Suomesta toiseen EU-maahan voi soveltaa ns. vihreän siirron menettelyä jos:

- Jäte on tarkoitus siirtää laboratoriossa analysoitavaksi tai käsittelykokeita varten jätteiden fysikaalisten tai kemiallisten ominaisuuksien määrittelemiseksi
- Jätenäytteen paino on **enintään 250 kg** tai toimivaltaisten viranomaisten tapauskohtaisesti sopima suurempi määrä (erikseen perusteltu selitys viranomaisille).
- Luvan vaativan jätteen viennille ja vaatimuksille ei ole alarajaa.

Vienti OECD-maihin ja tuonti OECD-maista:

- Jos jäte on tarkoitus viedä tai tuoda laboratoriossa analysoitavaksi ja jätteen paino on enintään 25 kg > vihreän jätteen menettely
- jätteet käsittelykokeisiin > vaaditaan jättesiirtolupa

Jätenäytteiden viennille OECD-maiden ulkopuolelle ei ole poikkeuksia.

Jos jäte luokitellaan ns. vihreäksi ja jätettä on alle 20 kg niin ei sovelleta jätteensiirtoasetusta > ei tarvetta siirtoasiakirjalle yms.

Kiitos mielenkiinnosta!

Lisätietoja:

<https://ymparisto.fi/fi/luvat-ja-velvoitteet/jatteiden-kansainvaliset-siirrot>
ja
wasteshipments@syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute